

PORTFOLIO EUROPEU DE LES LLENGÜES

Adults

Guia didàctica

Conselleria de Cultura, Educació i Esport
Direcció General d'Ensenyament
Servici d'Ensenyaments en Valencià (SEDEV)

Director del projecte: Agustí Pérez Folqués

Coordinadora de l'experimentació: Anna Marí Martínez

Equip de redacció de la guia d'Adults

Coordinador de la guia: Manel Anton Anton

Autoria: Juan Carlos Collado Moya i Pilar Embid Giner

3 Decisions relatives a l'aplicació del Portfólio

- 3.1. Marc legal a la Comunitat Valenciana (FPA).
- 3.2. Com incardinar el desenvolupament del Portfólio Europeu de les Llengües (PEL) en el currículum de Formació de Persones Adultes?
- 3.3. Decisions quant a l'aplicació del Portfólio en el centre. Qui l'aplicarà i què podria fer.
  - 3.3.1. Des del PEC. Tot el centre s'implica.
  - 3.3.2. Des del PCC. El Departament de Comunicació.
  - 3.3.3. Des d'un o diversos mòduls de forma independent.
La Programació d'aula
- 3.4. Per on començar a treballar el Portfólio.
- 3.5. Enfocaments que es poden adoptar per al treball amb el PEL
- 3.6. He de fer-ho tot?
- 3.7. Amb quina freqüència he de treballar amb el PEL?
- 3.8. Com encaixar el PEL en la meua programació.
- 3.9. Com utilitzar les taules de descriptors i marcar en les caselles.
- 3.10. Alguns dubtes o problemes més freqüents.
- 3.11. Bibliografia

Marc legal

3.1. Marc legal a la Comunitat Valenciana (FPA)

- Llei 1 / 95, de la Generalitat Valenciana, de Formació de les Persones Adultes (FPA) (DOGV núm. 2439 de 31.01.1995)
- Decret 220/99. Establix el currículum i regula els programes de FPA fins a l'obtenció del GES.(DOGV núm. 3691 de 18.02.2000)
- Orde 14/6/2000. Regula els Programes formatius dels annexos I i III del Decret 220/99 i dicta les Instruccions d'organització i funcionament dels centres de FPA. (DOGV núm. 3781 de 28.06.2000)

PEL i Currículum

3.2. Com incardinar el desenrotllament del Portfoli Europeu de les Llengües (PEL) en el currículum de Formació de Persones Adultes?

La finalitat del PEL és doble:

- D'una banda és **pedagògica**, ja que pretén conscienciar les persones de la importància de l'aprenentatge de les llengües.
- D'altra banda és **pràctica**, ja que permetrà a l'individu demostrar la seua competència en diferents idiomes en la recerca d'una homologació o com a constatació de la dita competència a l'hora de sol·licitar una beca, un lloc de treball, etc.

Quant a la **concepció** del Portfoli, és una proposta no obligatòria. Abraça totes les llengües, tant les ambientals (entenen com a tals aquelles que «envolten» l'individu perquè les parla, les sent parlar o pertanyen al seu entorn immediat) com les estrangeres.

D'una forma més concreta, i tal com arreplega la Guia didàctica del Portfoli europeu de les llengües per a l'Ensenyança Secundària:

“...en el disseny original del projecte espanyol s'inclouen els objectius didàctics següents per als diversos agents i institucions implicats en el desenrotllament del Portfoli:

Per a l'aprenent, que és el destinatari primer i més important, el PEL permetrà:

- 1. Adquirir i desenrotllar actituds i valors positius respecte a l'aprenentatge de diverses llengües al llarg de tota la vida.*
- 2. Afavorir una visió integrada del plurilingüisme, que abrace no sols els idiomes francs internacionals, sinó les diverses llengües de les comunitats autònomes, de les comunitats immigrants i dels països europeus.*
- 3. Adquirir i desenrotllar actituds i valors positius respecte a la diversitat cultural, al contacte intercultural i a la relació entre*

Llengua i cultura.

4. *Desenrotllar la responsabilitat en l'aprenentatge d'idiomes, la consciència lingüística i pedagògica del subjecte i la seua autonomia en situació d'aprenentatge.*

Per al docent. El projecte assumix que els docents de llengua són els destinataris indirectes importants del projecte, perquè seran els responsables de formar l'aprenent en la utilització del PEL. Així, este projecte permetrà:

1. *Afavorir una visió integrada de l'ensenyança de llengües i del plurilingüisme, que no abrace només la llengua que és objecte personal d'ensenyança, sinó el conjunt d'idiomes que s'utilitzen en el centre.*
2. *Incrementar els seus coneixements i habilitats d'ensenyança en el marc de l'enfocament pedagògic (comunicatiu, constructivista, cognitiu, etc.) en què s'inserix el projecte del PEL.*
3. *Incrementar la coordinació entre els distints docents de llengua en els centres (castellà, llengua de la comunitat, idioma estranger, 2n idioma estranger, etc.).*
4. *Fomentar el desenrotllament d'experiències d'aplicació del PEL a entorns particulars i divulgar-les en forma de publicació en revistes, exposició en jornades, etc."*

Es concep, doncs, com una eina que podrà ser utilitzada en el procés d'aprenentatge d'idiomes de la persona durant tota la vida. Precisament la formació de persones adultes pretén dotar l'individu d'estes eines per a "aprendre a aprendre", de forma que el seu aprenentatge siga un procés continuat i en el qual prenga part activa i responsable.

El currículum de la FPA estableix una sèrie d'objectius generals que no sols no estan en contradicció amb els objectius del PEL sinó que coincidixen en la majoria dels casos.

En primer lloc el currículum estableix uns objectius generals que han de ser seqüenciats per cicles i nivells i distribuïts entre els mòduls que integren cada camp de coneixement o àmbit d'experiència. Els objectius generals del camp de comunicació fan referència al desenrotllament de la capacitat comunicativa, que inclou la capacitat lingüística, sociolingüística i pragmàtica i el desenrotllament de destreses, estratègies, actituds i valors. Tots estos objectius també són els objectius del PEL. El treball per a aconseguir-los es pot fer des de diferents apartats del PEL: *Passaport, Biografia i Dossier.*

El quadre següent intenta establir la correspondència entre els objectius generals corresponents als mòduls de valencià-castellà i l'apartat del PEL des del qual es poden abordar.

Objectius generals (Currículum FPA. Annex I del Decret 220/1999)	PEL (Apartat en què s'aborden)
1. Llegir, escriure i expressar oralment informacions, textos o qüestions senzilles procedents de diferents situacions comunicatives sorgides en el desenrotllament de la vida quotidiana, i interpretar oralment símbols i imatges senzilles.	<i>Biografia:</i> Taula de descriptors Què és capaç de fer? Llegir Escriure Parlar
2. Consolidar el domini verbal i escrit del vocabulari bàsic dominant progressivament l'orde alfabètic en les diferents situacions que exigixen estes destreses.	<i>Biografia:</i> Taula de descriptors Què és capaç de fer? Repertori lingüístic Estratègies
3. Superar estereotips i prejudis en relació amb les varietats dialectals d'una mateixa llengua i respecte a la importància sociocultural de les diverses llengües.	Objectius generals del PEL: Millorar la convivència entre les diverses llengües i cultures; incrementar l'acceptació i la tolerància de la diversitat lingüística interna espanyola; millorar les actituds i disminuir els prejudis cap a determinades varietats dialectals d'una mateixa llengua. <i>Passaport:</i> Perfil lingüístic i experiències.
4. Desenrotllar la capacitat comunicativa comprenent i produint de forma ordenada i clara missatges orals i escrits en distints contextos de comunicació i amb diferents intencions expressives	<i>Biografia:</i> Taula de descriptors Què és capaç de fer? Escoltar Llegir Parlar Escriure
5. Utilitzar la lectura com a font de gaudi, informació i aprenentatge i com a mitjà de perfeccionament i enriquiment lingüístic, cultural i personal.	<i>Biografia:</i> Activitats d'aprenentatge. Com aprenc i com he après?
6. Adquirir conceptes lingüístics generals a fi de consolidar la comprensió i l'expressió oral i escrita.	<i>Biografia:</i> Taula de descriptors Repertori lingüístic
7. Conscienciar sobre el valor de la pròpia llengua com a vehicle d'identitat cultural i utilitzar-la com a instrument per a l'adquisició de nous aprenentatges, el	Objectius generals del PEL: Impulsar el desenrotllament favorable de la personalitat de l'alumnat i del seu sentiment d'identitat.

desenrotllament del pensament i la comprensió i anàlisi de la realitat social, econòmica i cultural.	<i>Passaport:</i> el meu perfil lingüístic i les meues experiències <i>Biografia:</i> Historial lingüístic
8. Desenvolupar una actitud crítica cap als diferents tipus de missatges gràfics, plàstics i visuals, reconeixent i interpretant les seues formes d'expressió, distingint la seua adequació a les necessitats expressives i reflexionant sobre la seua incidència en la vida quotidiana.	<i>Biografia:</i> Taula de descriptors Escoltar Llegir
9. Buscar, obtenir i utilitzar informació de forma autònoma i crítica, coneixent les formes en què esta es troba disponible, seleccionant allò pertinent per a una finalitat concreta i presentant esta informació als altres de forma adequada.	<i>Biografia:</i> Taula de descriptors Què és capaç de fer? Estratègies Parlar Escriure
10. Desenvolupar la capacitat per a analitzar i regular les produccions lingüístiques, utilitzant les pròpies idees i experiències en la producció de textos d'intenció creativa i literària.	<i>Biografia:</i> Taula de descriptors Què és capaç de fer? Estratègies Escriure
11. Interpretar i comparar les principals tècniques i llenguatges utilitzats en els mitjans de comunicació social, a fi d'ampliar les habilitats discursives i de desenvolupar una actitud crítica davant dels missatges procedents d'estos mitjans.	<i>Biografia:</i> Taula de descriptors Què és capaç de fer? Llegir Escriure
12. Obtindre un coneixement de la realitat lingüística espanyola a fi d'afavorir una actitud d'interés i respecte per les realitats plurilingües.	Objectius generals del PEL: Millorar la convivència entre les diverses llengües i cultures; incrementar l'acceptació i la tolerància de la diversitat lingüística interna espanyola; millorar les actituds i disminuir els prejudicis cap a determinades varietats dialectals d'una mateixa llengua. <i>Passaport:</i> Perfil lingüístic i experiències.

13. Comprendre la funció de la literatura com a instrument de transmissió i creació cultural i com a expressió historicosocial, mostrant una actitud crítica i descobrint que la seua lectura pot ser font d'ampliació d'experiències, gaudi personal i estímul per a l'escriptura creativa.	<i>Biografia:</i> Taula de descriptors Llegir
14. Establir relacions entre obres, autors i moviments que constitueixen un referent clau en la història de l'art i de la literatura i els elements més destacats del context social i històric en què apareixen, valorant les obres rellevants com mostres destacades del patrimoni cultural.	<i>Biografia:</i> Taula de descriptors Llegir

PEL i
Currículum
FPA

A continuació podem observar els objectius per a llengües estrangeres de la FPA (Decret 220/99) i comparar-los amb els del Portfoli

PEL	Objectius llengües estrangeres (FPA)
Destacar la importància del <i>plurilingüisme</i> i el <i>pluriculturalisme</i> així com contribuir a l'<i>enteniment mutu a Europa</i>.	Apreciar que l'<i>estudi d'altres llengües</i> i les seues <i>cultures</i> constitueix un mitjà per a conèixer i valorar la <i>multiculturalitat</i> i ...
Facilitar la <i>mobilitat a Europa</i> a través de <i>certificacions clares, recognoscibles i homologables</i>	...afavorir l'<i>enteniment intercultural i internacional</i>
Estimular l'aprenentatge d'idiomes.	Llegir de forma comprensiva i autònoma <i>textos senzills</i> en llengua estrangera i emetre missatges orals i per escrit referents a les situacions de comunicació més habituals.
Promoure l'<i>autonomia en l'aprenentatge</i> i la capacitat d'autoavaluació.	Desenrotllar <i>estratègies de comunicació elementals</i>, en llengua estrangera, afavoridores de l'<i>aprenentatge autònom</i> de llengües.

Com podem observar hi ha una similitud pràcticament simètrica quant a la formulació d'objectius llevat d'unes diferències mínimes, per exemple quant als conceptes de multilingüisme i plurilingüisme. Mentre que el multilingüisme és el coneixement de diverses llengües o la coexistència de distintes llengües en una societat determinada, el *plurilingüisme*, concepte usat en el PEL, és més ampli. Emfasitza el fet que a mesura que s'expandix l'experiència lingüística d'una persona, esta desenrotlla una competència comunicativa a què contribuïxen tots els coneixements i les experiències lingüístiques i en la qual les llengües es relacionen entre si i interaccionen.

En segon lloc, el currículum estableix altres objectius generals que cal abordar des de diferents mòduls del mateix àmbit d'experiència i des d'àmbits diferents, ja que alguns d'ells fan referència al desenrotllament d'actituds i valors i uns altres inclouen capacitats, el desenrotllament de les quals es treballa en mòduls corresponents a àmbits diferents. Açò suposa una coordinació entre els diferents departaments a l'hora de prendre decisions respecte a com s'ha de treballar cadascun des dels diferents mòduls i àmbits.

En el quadre següent s'arreglegen els objectius generals en la consecució dels quals es troben implicats distintes camps de coneixement o àmbits d'experiència.

Altres objectius generals (integren diferents camps de coneixement o àmbits d'experiència)

- 24 Incorporar al llenguatge i a les formes d'argumentació habituals distintes formes d'expressió matemàtica per tal de poder comunicar-se de manera precisa i rigorosa, identificant els elements lingüístics, matemàtics i estadístics bàsics presents en la informació, analitzant críticament les funcions que exercixen i les seues aportacions per a una millor comprensió dels missatges.
  - 26 Utilitzar tècniques senzilles d'arreglada i classificació de dades sobre temes d'interés i situacions diverses i ser capaç de representar la informació de forma verbal, gràfica i numèrica i de formar-se un juí sobre la mateixa.
  - 56 Conèixer, apreciar i respectar el patrimoni natural, cultural i historicoartístic, entenent la diversitat cultural i lingüística com un dret dels pobles i dels individus a la seua identitat.
  - 57 Acostar-se, conceptualment i estèticament, al patrimoni cultural i al fet artístic contribuint activament a la seua conservació i millora, respectant la diversitat lingüística, ètnica i cultural i impulsant el coneixement crític de les creences, actituds i valors bàsics que conformen les nostres tradicions i les d'altres cultures, per tal d'afavorir el respecte i la convivència multicultural.
  - 63 Adquirir tècniques, recursos i procediments expressius que permeten interpretar i produir amb propietat, autonomia i creativitat missatges que utilitzen els diferents codis actuals. Tot això per tal d'enriquir les seues possibilitats de comunicació (interpersonal i social) i reflexionar sobre els fets culturals, artístics, científics i tecnològics que configuren la societat actual i que estan compromesos amb la millora de la qualitat de vida.
-

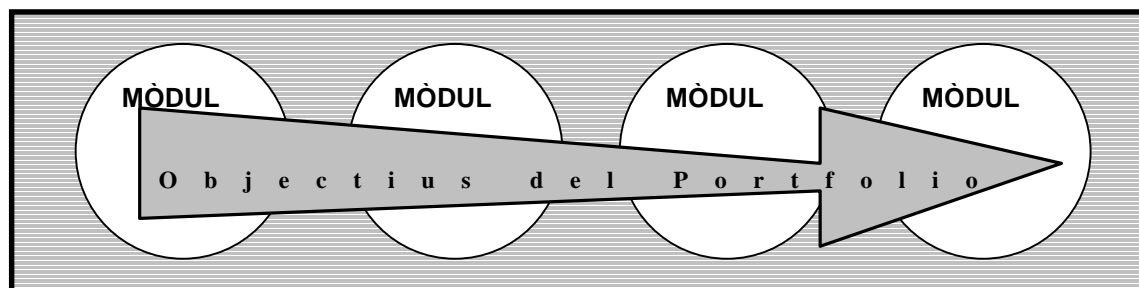
Una de les finalitats bàsiques de l'educació és "Contribuir a desenrotllar en l'alumnat les capacitats que es consideren necessàries per a reeixir amb plens drets i deures en la societat". Estes capacitats tenen a veure amb els coneixements de les diferents disciplines que conformen el saber, però no s'hi esgoten. Hi ha qüestions sobre les quals la societat reclama atenció. En estes qüestions es repara fàcilment quan s'analitzen els grans conflictes i els reptes que la seua resolució planteja. Alguns d'estos reptes estan relacionats amb el Portfoli Europeu de les Llengües. Els objectius que pretén estan relacionats amb tot el currículum i, precisament per això, podem parlar del caràcter transversal del PEL. Açò ens permet contribuir al desenrotllament integral de les persones, perquè l'adopció d'este enfocament ens permet posar el punt de mira no sols en les capacitats intel·lectuals de l'alumnat, sinó també en les afectives, les de relació interpersonal i les d'inserció social. El seu caràcter transversal fa que aparega associat a tots els camps del coneixement. Així podem aconseguir:

- Connectar uns coneixements amb les necessitats socials.
- Abordar el bagatge cultural amb què l'alumnat arriba als centres.
- Organitzar alguns d'estos coneixements entorn d'un eix transversal.
- Fomentar actituds i valors.

Però, com treballar el Portfoli d'una manera transversal?

Dels *distints tractaments* que es podrien donar, destacariem aquell en què allò transversal "**travessa el currículum**":

- El tema transversal es "filtra" en cada camp de coneixement: es fa un recorregut pels continguts, procediments i actituds distribuïts per mòduls tot fomentant no sols temes d'estudi, sinó la creació de valors que es desenrotlla des de cada mòdul juntament amb els seus continguts específics.
- Els objectius prioritaris són els de cadascun dels mòduls, però es busca la impregnació del tema transversal.
- La novetat radica en que s'ha d'especificar algun objectiu relacionat amb el Portfoli en cada mòdul.

Açò no impedit el fet que es puguen donar uns altres tipus de plantejaments intermedis i es puguen crear moments interdisciplinars per a desenrotllar objectius distints.

Dos qüestions són les que a qualsevol docent ens vénen de seguida al cap:

- *Tinc continguts curriculars en el meu mòdul relacionats amb el Portfollio?* Evidentment els professionals que impartixen l'àmbit de comunicació sí. Els altres poden trobar-los en major o menor mesura. Un exemple, en treballar l'apartat d'organització i planificació de l'aprenentatge contribuïm no sols al desenrotllament del nostre mòdul, sinó de tots en general.
- *Com introduir estos ensenyaments en la pràctica diària sense que es consideren un afegit o apèndix?* En la majoria dels casos cal buscar sempre el vessant pràctic i realitzar un canvi en la metodologia. No es pot parlar de transversalitat en el currículum com quelcom que és necessari incorporar o inserir a la força perquè ja hi és present i influïx en els processos de construcció del coneixement.

Per exemple, per a treballar l'objectiu 24 (Incorporar al llenguatge...), es pot realitzar un treball coordinat entre el professorat de l'àmbit científicotecnològic i de l'àmbit de comunicació. En primer lloc, s'ha d'elegir un tema per a tractar-lo en els dos àmbits; per exemple "El Pla Hidrològic Nacional" i l'objectiu final: fer un debat sobre el tema i redactar un text argumentatiu. En segon lloc, en un dels mòduls de comunicació, valencià o castellà, es treballa el text argumentatiu (anàlisi i comentari) mentre que en el mòdul de Naturalesa, Ecologia i Salut es treballa el tema. En tercer lloc, es realitza el debat en el qual l'alumnat utilitza els recursos treballats en el mòdul de llengua. I, finalment, l'alumnat redacta un text argumentatiu sobre la tesi que va defensar en el debat, en el text ha d'utilitzar arguments de diferent tipus i ha de consultar tota la informació obtinguda sobre el tema en el mòdul de Naturalesa, Ecologia i Salut.

3.3. Decisions quant a l'aplicació del Portfoli en el centre.

Una qüestió bàsica i primordial és decidir la implicació total o parcial del professorat i per tant del centre. Existixen distints graus d'implicació.

3.3.1. Des del PEC. Tot el centre s'implica:

La Tutoria Lingüística en el centre és un recurs molt interessant perquè permet:

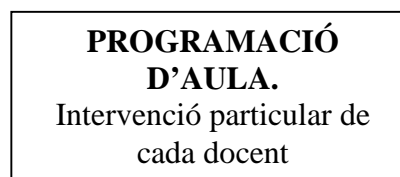
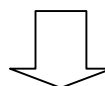
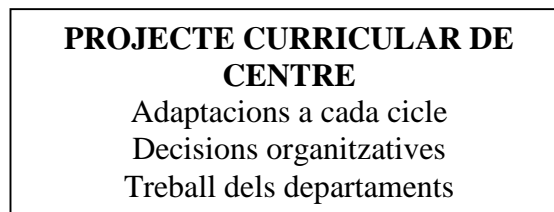
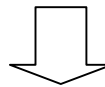
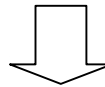
- Coordinar de manera transversal la introducció del PEL en un centre (plasmant la inclusió d'algun objectiu relatiu al PEL entre els objectius del PEC del centre).
- Organitzar la introducció del PEL en cada cicle i nivell educatiu.
- Formar el professorat en la utilització del PEL.
- Elaborar materials específics.
- Assessorar l'alumnat...

Els objectius, els continguts i els criteris d'avaluació que apareixen en el currículum de la FPA són de caràcter general. Tal com estableix el Decret 220/1999, "els centres concretaran, completaran i desenrotllaran este currículum, per mitjà de l'elaboració de projectes curriculars". "Els projectes curriculars dels diferents camps de coneixement o àmbits d'experiència, inclouran la seqüenciació per cicles i nivells del grau de desenrotllament de les capacitats expressades en els objectius generals, així com dels continguts i criteris d'avaluació".

Cal establir de quina manera els treballs desenrotllats en altres mòduls contribuïxen a l'assoliment dels objectius plantejats. És necessari, per tant, una coordinació entre els diversos departaments. El professorat que no pertany a l'àmbit de comunicació, també ha de prendre consciència de la importància de la llengua per a la superació de les seues àrees d'aprenentatge.

El PEL pot servir com un instrument de renovació, no només en les classes de llengua estrangera individuals sinó també en els sistemes nacionals d'ensenyament. Pot millorar la motivació de l'alumnat, desenrotllar les capacitats de reflexió i animar-lo a prendre iniciatives d'aprenentatge.

**Decisions significatives en un centre de FPA quant als documents
per a adaptar el Portfollio de forma general**

Òrgans i elements que componen la comunitat educativa en un centre de FPA i funcions que estos poden assumir relatives al Portfoli.

DECRET 234/1997 ORDE 14/06/2000	POSSIBLES ACTUACIONS PER A PROMOURE EL PORTFOLIO
DIRECCIÓ →	▪ Fomentar i promoure l'ús del Portfoli en el centre. ▪ Incloure en informes trimestrals l'avaluació sobre l'ús del Portfoli en el centre.
DIRECCIÓ D'ESTUDIS →	▪ En confeccionar els horaris tindre en compte activitats encaminades a l'ús del Portfoli i la creació de la possible tutoria lingüística. ▪ Coordinar la utilització dels recursos. ▪ Organitzar els actes acadèmics i la participació de l'alumnat en les activitats del centre. ▪ Fomentar agrupaments flexibles i variats.
SECRETARI/A →	▪ En elaborar el projecte de pressupost del centre dotar amb la partida corresponent este apartat. ▪ Difondre entre el professorat la informació d'interés relativa al tema que arribe al centre.
CONSELL ESCOLAR →	▪ Funcions de supervisió i control. ▪ En aprovar el DPP també es contemplaran decisions metodològiques entorn del <i>Portfoli</i>.
CLAUSTRE →	▪ Promoure l'experimentació, la investigació, la innovació pedagògica i la formació quant a temes relatius al <i>Portfoli</i>. ▪ Establir criteris per a la designació de tutories lingüístiques. ▪ Aportar criteris per a l'elaboració d'horaris (coincidències horàries d'alguns grups per a activitats puntuals amb el <i>Portfoli</i>,...).
COCOPE →	▪ Promoure i coordinar activitats de formació del professorat sobre el <i>Portfoli</i>.
DEPARTAMENTS →	▪ Organitzar, desenrotllar els ensenyaments i analitzar els resultats. ▪ Realitzar propostes d'activitats escolars complementàries i extraescolars.
EQUIP DOCENT DEL GRUP →	▪ Tasques de coordinació i seguiment. ▪ Coordinat pel professor/a tutor/a constituir la junta avaluadora. ▪ Fomentar activitats tant en l'aula (treball per projectes, per tasques...) com en el cicle.
ASSOCIACIÓ ALUMNAT →	▪ Informar els representants de l'alumnat en el CE dels projectes de cada curs. ▪ Elaborar informes per al CE. ▪ Fomentar la col·laboració entre els membres de la comunitat educativa.

El PEL i el departament de comunicació

3.3.2. Des del PCC. El Departament de Comunicació.

El Departament de Comunicació en els centres de persones adultes integra els mòduls de valencià, de castellà i d'idioma estranger i una de les seues tasques és elaborar la programació didàctica. El programa formatiu d'espanyol per a immigrants ha de quedar integrat en este departament, llevat que el centre tinga creat un departament específic de Programes formatius.

En primer lloc el currículum estableix uns objectius generals, uns continguts i uns criteris d'avaluació que s'han de seqüenciar en cicles i nivells. Alguns objectius generals cal abordar-los des dels tres mòduls que integren el camp de comunicació, ja que fan referència al desenrotllament d'actituds i estan presents en els tres mòduls. D'altra banda, els continguts i criteris d'avaluació, encara que apareixen separats els corresponents als mòduls de castellà i de valencià dels corresponents al mòdul de llengua estrangera, l'objectiu final és el mateix: el desenrotllament de les capacitats lingüístiques i comunicatives.

En segon lloc el currículum estableix els mateixos continguts i criteris d'avaluació per als mòduls de valencià i de castellà. Este plantejament del currículum fa que siga molt convenient l'adopció d'una perspectiva única en el camp de coneixement de comunicació.

Perspectiva d'un tractament integrat en el camp de comunicació.

Raons que ho fonamenten	Objectius específics del camp de coneixement
L'objectiu final és el mateix	Desenrotllament de la competència comunicativa. Adquisició de conceptes lingüístics generals, com ara els elements de la situació comunicativa, l'orde de l'oració, la noció de temps o la correferència... la qual cosa justifica i explica la utilització d'un metallenguatge comú.
L'objecte d'estudi dels diferents mòduls és semblant.	Adquisició de procediments i d'hàbits de reflexió lingüística, així com d'aprenentatge autònom de llengües, com ara la capacitat de classificar, la d'organitzar, la d'observar, la de formar hipòtesis o la de conceptualitzar fets lingüístics.
La persona que aprén és la mateixa.	Desenrotllament d'actituds i de valors tals com la presa de consciència de la pròpia llengua com a vehicle d'identitat cultural, el respecte i reconeixement de la diversitat lingüística i el desenrotllament de la tolerància i l'esperit crític.

Així, la coordinació entre el professorat que impartix els diferents mòduls del camp de coneixement a l'hora d'elaborar la programació didàctica pot comptar amb el PEL com una eina que facilita este treball.

Els coneixements lingüístics, les destreses lingüístiques i la capacitat de aprendre juguen un paper específic en cada llengua però també són elements transferibles entre les llengües. La utilització del PEL com a base per a l'elaboració del projecte curricular ens ajuda a dotar-lo de coherència i de transparència quant als objectius, continguts, metodologia i criteris d'avaluació; a més s'eviten repeticions innecessàries i es fomenta la transferència i la interrelació entre les llengües.

La concepció entorn de l'aprenentatge de les llengües ha variat, perquè ja no s'entén que una persona aprén llengües i les va "emmagatzemant" en compartiments estancs, sinó que existixen entre elles uns punts en comú, unes estructures comunes que faciliten a la persona l'ús i aprenentatge d'altres. El fet de buscar els punts de contacte entre les distintes llengües ens porta a plantejar-nos la següent qüestió: ¿quina és la manera més còmoda i fàcil d'abordar la seua ensenyança-aprenentatge, que siga compartida per tot el professorat i més rendible per al nostre alumnat? Un dels punts en comú del qual podem partir és del treball sistemàtic a l'aula amb els distintes tipus d'estructures comunes perquè:

- Estalviarem molt de temps evitant repeticions innecessàries.
- La correcció en l'ús de la llengua repercuteix positivament no sols en les àrees de "llengües", sinó en totes.

Existix, evidentment, una relació entre moltes llengües quant als seus sistemes fonètics i gràfics, quant a les seues formes, significats i usos, quant a la seua sintaxi... que depén moltes vegades de la llengua materna i que pot ser aprofitada en les nostres classes, però a més també pot ser treballada la comparació entre les diferents visions del món que vehiculen les llengües.

Tradicionalment l'ensenyament dels idiomes ha vingut "fent aigües" sobretot en el vessant més comunicatiu (parlar i conversar) i hem de fer un esforç considerable pel que fa al canvi en la metodologia utilitzada. Millorant-la, totes les àrees ixen beneficiades.

Respecte als criteris d'avaluació podem utilitzar el quadre de descriptors per a distribuir-los per nivells i així elaborar la programació de cada mòdul.

Els coneixements previs de l'alumnat són diferents en cada llengua i fins i tot no són els mateixos en totes les destreses. El fet de tindre una autoavaluació d'acord amb estos descriptors ens pot ajudar a elaborar la programació didàctica de cada mòdul. Esta autoavaluació podem completar-la amb activitats a classe que servisquen de comprovació d'alguns dels descriptors, activitats orals o escrites que ajuden l'alumnat i el professorat a determinar d'una manera més clara el nivell de

competència i així arreplegar en la programació aquells aspectes en què caldrà aprofundir i millorar.

A més del treball coordinat amb els descriptors, la coordinació entre el professorat dels diferents mòduls pot incloure altres apartats PEL, com les *Activitats d'aprenentatge (imprés 7)*, *Aprendre a aprendre (imprés 6)* i *Plans de futur (imprés 9)*. La reflexió sobre com aprenem i com hem après pot ser molt útil en cada mòdul i aporta coneixements i destreses transferibles d'una llengua a una altra.

La coordinació entre el professorat dels diferents mòduls de l'àrea també pot incloure altres aspectes relacionats amb els conceptes (lingüístics, sociolingüístics i pragmàtics), procediments, metodologia, actituds i criteris i instruments d'avaluació.

Per exemple, podem coordinar els aspectes següents:

- L'adopció d'un metallenguatge comú i pràctic usat en la comunicació a classe i en les correccions.
- El text: propietats, tipologia textual, gèneres textuais...
- Categories gramaticals i conceptes utilitzats en morfologia i sintaxi (gènere, nombre, flexió verbal...)
- Tractament contextualitzat dels continguts lingüístics.
- Importància del procés d'elaboració (esborranys, notes, revisió...)

En qualsevol cas, el desenrotllament particular en cada llengua no ha d'amagar uns nuclis d'aprenentatge comú, així com un enfocament didàctic compartit.

L'aplicació del PEL ha de partir de la programació del departament i el professorat responsable dels diferents mòduls de l'àrea ha de coordinar els moments en els quals es treballa amb el PEL. Així es pot optar per distintes solucions, cada professor/a pot aplicar-lo en el seu mòdul però pot, fins i tot, haver-hi un repartiment de tasques entre els distintes professionals que duen a terme el programa de forma que anara completant-se el Portfollio, amb uns o altres, segons hagueren decidit prèviament. És una forma de treballar el plurilingüisme i la multiculturalitat. En estos casos la figura de la tutoria lingüística pot ser de gran utilitat.

Hi ha alguns apartats, com són els d'*Activitats i d'Aprendre a aprendre* que no convé repetir per a no cansar l'alumnat.

La situació ideal és la de completar-lo utilitzant, sempre que siga possible, la llengua que s'està aprenent. Es pot aprofitar el fet que ja estiguen iniciats en la pràctica d'omplir el PEL anteriorment per a seguir en un curs posterior amb un altre idioma.

El PEL i la programació d'aula

3.3.3. Des d'un o diversos mòduls de forma independent. La Programació d'aula

El PEL el podem utilitzar com a punt de referència a l'hora d'elaborar la nostra programació d'aula com:

1- Avaluació inicial

El *Passaport* (Perfil de les competències lingüístiques) ens pot ajudar a realitzar una avaluació inicial de les competències lingüístiques de l'alumnat. Esta autoavaluació realitzada per l'alumnat també pot ajudar-lo a prendre consciència del seu perfil lingüístic, d'allò que pot fer i no pot fer en cada llengua. És un primer contacte que ens pot ajudar a reflexionar sobre les necessitats, motivacions i interessos de cara a la programació. Esta primera aproximació la podem fer en una classe de castellà, si esta és la llengua materna majoritària de l'alumnat, per a facilitar la comprensió. Però després, es pot concretar en cada mòdul amb la utilització del quadre de descriptors, com a instrument per a prendre contacte amb els coneixements i habilitats previs.

L'apartat del *Passaport* corresponent a *Experiències d'aprenentatge d'idiomes i interculturals* podem incloure'l en l'avaluació inicial com una forma per a conèixer l'aprenentatge realitzat per l'alumnat, tant en àmbits formals (assistència a classes/cursos...) com en àmbits informals (contactes amb altres parlants, treball...). També pot ser un punt de reflexió, per mitjà de la posada en comú i de l'intercanvi d'experiències, per a la valoració de la diversitat lingüística i cultural. L'alumnat que assisteix a les escoles de persones adultes procedix de diversos llocs de la geografia espanyola i també d'altres països; per tant, l'intercanvi de les seues experiències pot contribuir al coneixement, el respecte i la valoració mútua entre les diverses llengües i cultures del territori espanyol, entre les diverses varietats d'una llengua i entre les diverses llengües.

2- Programació de les unitats: seqüenciació

La *Biografia* (*Descriptors dels diferents nivells: A1-C2*) pot ser un instrument molt útil a l'hora de seqüenciar el procés d'adquisició de les competències lingüístiques i comunicatives, també en les activitats d'autoavaluació i d'avaluació i en l'establiment d'objectius d'aprenentatge.

El fet que s'utilitze el quadre de descriptors per a conèixer les competències i per a marcar-se objectius d'aprenentatge té una rellevància important en les escoles de persones adultes, on l'alumnat, en molts casos, no té una assistència continuada al centre. Tindre clars els objectius i el treball de reflexió sobre com aprenc i he après (*Biografia*) pot ser molt important per a fomentar l'autonomia i fomentar la capacitat d'aprendre a aprendre. D'esta manera continua el seu procés d'aprenentatge de la llengua quan no puga assistir a classe i

facilita la incorporació al grup quan torne.

L'apartat de la *Biografia* corresponent a l'*Historial lingüístic* també pot utilitzar-se per a la reflexió sobre el reconeixement, respecte i valoració positiva de la diversitat lingüística i cultural, en el sentit que ja s'ha comentat en parlar de l'apartat corresponent en Experiències d'aprenentatge d'idiomes i interculturals.

Finalment, el *Dossier*, que arreplega les produccions lingüístiques de cada persona, pot ser molt profitós en el desenrotllament de l'interés per l'estudi de la llengua en deixar constància del treball realitzat. Es poden guardar produccions orals (cintes gravades amb diàlegs...) i escrites de diversos tipus (diàlegs, narracions, comentaris, poemes, etc.). L'anàlisi del *Dossier* pot reforçar la confiança de l'alumnat en els progressos realitzats en l'adquisició de la competència lingüística i comunicativa. També pot ser important el fet de guardar no sols la versió definitiva d'un escrit sinó també els esborranys previs. L'anàlisi dels esborranys i de la versió definitiva pot ajudar a reflexionar sobre les destreses que ja ha aconseguit adquirir i sobre com aprén.

En moltes escoles de persones adultes s'impartix el **programa formatiu "espanyol per a immigrants"** amb diferents nivells. La utilització del PEL ens pot ser de gran ajuda a l'hora d'establir i de seqüenciar els objectius, els continguts i els criteris d'avaluació, la qual cosa pot ser molt útil perquè no es disposa d'un currículum específic (tan sols comptem amb unes orientacions generals per al desenrotllament dels programes formatius en l'annex III del Decret 220/99). L'alumnat que assistix a les classes té com a objectiu prioritari aprendre la llengua per a aconseguir una comunicació efectiva en totes les situacions. A més, el seu bagatge lingüístic inclou la llengua materna i, amb certa freqüència, el coneixement d'altres llengües en diferent grau.

El quadre de descriptors de la *Biografia* ens pot ajudar a realitzar l'avaluació inicial i així establir d'una manera més precisa el nivell de l'alumnat. Ens pot servir, a més, de referència per a la programació. A l'alumnat, l'ajuda a determinar les seues necessitats i objectius al temps que disposa d'un document en el qual queda reflectit el grau de domini adquirit.

L'apartat de la *Biografia* corresponent a *Activitats i Aprendre a aprendre* (impresos 7 i 6) i *Plans de futur* (imprés 9) és una eina per a la reflexió sobre com s'aprén i, a més, facilita l'organització de l'aprenentatge d'idiomes de manera més eficaç en el futur. Es fomenta així l'aprenentatge autònom i es facilita la reincorporació de l'alumnat a les classes després d'una absència.

Per on
començar

3.4 Per on començar a treballar el Portfollio

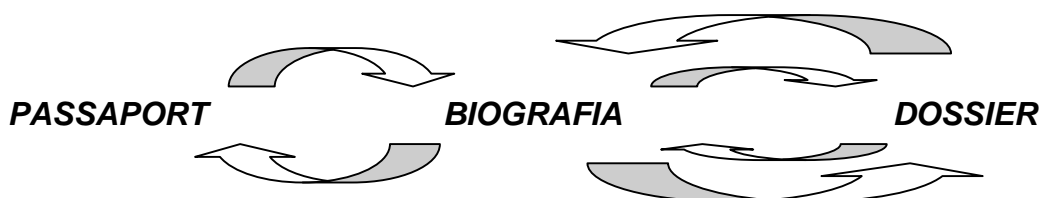
Un procés d'incorporació del PEL que ha donat bons resultats en l'ensenyament a persones adultes ha sigut el proposat per D. Little i R. Perclová en la *Guia per a professors i formadors de professors*.

El procés comença amb el treball del **Passaport** per a fer reflexionar l'alumnat sobre el seu perfil lingüístic i el grau de domini que ha adquirit en les diverses llengües.

A continuació l'alumnat treballa la **Biografia**: d'una banda, el treball amb els descriptors, la qual cosa permet la concreció d'allò que ja ha adquirit i l'establiment d'objectius d'aprenentatge; d'altra banda, el treball amb les *Activitats i aprendre a aprendre* permet la reflexió de com ha après. Així podem fomentar la responsabilitat de l'alumnat en el seu aprenentatge i desenrotllar l'autonomia.

El **Dossier** recull els resultats de l'aprenentatge, els quals es convertixen en un instrument d'autoavaluació i d'avaluació que remet en de nou a la Biografia i permeten el plantejament de nous objectius. Açò es pot realitzar al final de cada unitat o seqüència d'aprenentatge.

Este procés es repeteix al llarg del curs, moment en què l'alumnat reprén el *Passaport* i actualitza l'autoavaluació.

Si el professor/a que ha decidit aplicar el PEL impartix més d'un mòdul, per exemple, valencià i castellà, o els tres mòduls del camp de comunicació, pot aplicar el mateix esquema però pot ser interessant que els moments de treball amb el *Dossier* i el plantejament de nous objectius foren diferents. Així no resultaria repetitiu per a l'alumnat i, d'altra banda, reprendria el treball amb el *Dossier* i la *Biografia*. Este treball, fet en mòduls diferents però amb el mateix enfocament, reforça la coherència dels plantejaments en l'aprenentatge de llengües i afavorix la percepció dels elements que són comuns i transferibles entre les diferents llengües. També cal tindre en compte que, probablement, els descriptors que s'utilitzaran en cada llengua no seran totalment coincidents. El grau de competència del nostre alumnat en valencià, castellà i llengua estrangera no és el mateix i els recursos de què disposen per a l'aprenentatge dins i fora de l'aula també són diferents.

Per al programa formatiu d'espanyol per a estrangers este plantejament també es aplicable.

Enfocaments

3.5. Enfocaments que es poden adoptar per al treball amb el PEL

Les decisions preses relatives a l'aplicació del Portfoli condicionen els enfocaments didàctics amb què s'ha de treballar. Evidentment la

metodologia canvia segons els objectius del curs que s'impartix i segons el grau d'implicació i de focalització en un aspecte o un altre del PEL.

El PEL bàsicament té una doble funció:

- D'una banda, de *registre*, perquè il·lustra les capacitats del seu propietari.
- Per l'altra, *pedagògica*, perquè la seua intenció és fer el procés d'aprenentatge de la llengua més transparent per als alumnes, ajudant-los a desenrotllar la capacitat de reflexió i d'autoavaluació, i fer-los així capaços d'assumir cada vegada més la responsabilitat del seu aprenentatge.

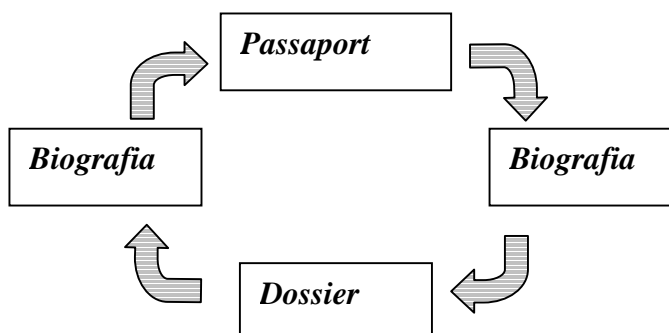
Pensem per un moment en les classes d'idiomes que s'oferixen en un centre per a persones adultes i en quins són els seus objectius finals prioritaris:

- Classes de llengua en el cicle I, (valencià i castellà, una com a llengua materna i l'altra com a assignatura, segons zona i centre)
- Classes de castellà, de valencià i d'idioma estranger en el Cicle II dins dels mòduls que integren el currículum (anglès majoritàriament, encara que s'oferisca francès o una altra llengua com a optativa)
- Programes formatius en què s'oferix l'aprenentatge de llengües (valencià per a la Junta Qualificadora, cursos d'idiomes estrangers, castellà de distints nivells i amb diferents objectius, cursos d'espanyol per a immigrants...)

Estos són els passos que hem de seguir si:

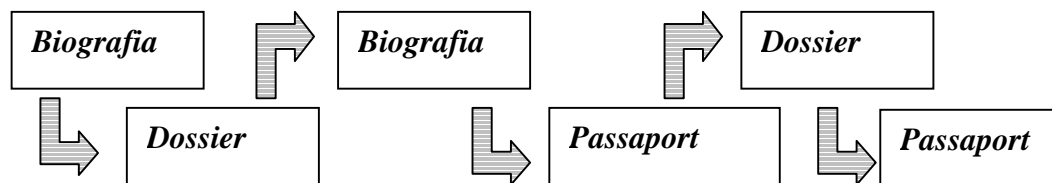
1. Utilitzem el PEL com a eix de tota la programació.

Passaport (perfil lingüístic)-**Biografia** (treball amb els descriptors: concreció d'allò que s'ha après i establiment d'objectius)- **Biografia** (activitats i reflexió sobre l'aprenentatge) - **Dossier** (resultats de l'aprenentatge, instrument d'autoavaluació i avaluació) - **Biografia** (plantejament de nous objectius, reinici). Este procés es repeteix al llarg del curs, moment en què l'alumnat reprén el **Passaport** i actualitza l'autoavaluació.

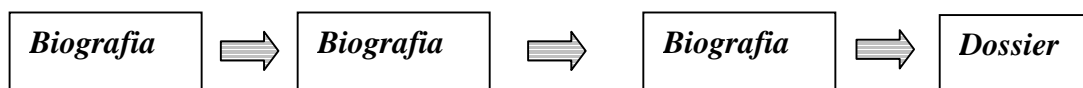
2. Utilitzem el PEL per a formular el perfil lingüístic de l'alumnat.

Biografia (historial lingüístic)-**Dossier** (treballs realitzats)-**Biografia** (descriptors) - **Passaport** (perfil)-**Dossier** (recerca de certificats/acreditacions)- **Passaport**.

3. Utilitzem el PEL per a formar l'alumnat en tot allò que suposa aprendre una llengua.

Biografia (aprendre a aprendre)-**Biografia** (historial lingüístic) **Biografia** (plans de futur)-**Dossier** (selecció de treballs/materials)

4. Utilitzem el PEL per a desenrotllar la sensibilització cap a la diversitat cultural i lingüística

Biografia (historial lingüístic) –**Passaport**.

Este últim és molt útil en aules amb diversitat de llengües, cultures, races. Per exemple, en classes d'espanyol per a immigrants de diferents nacionalitats.

Què s'ha de fer

3.6. He de fer-ho tot?

Esta pregunta es contesta tenint en compte l'enfocament que s'haja triat.

Un fet que constatem en alguns cursos dels nostres centres és la variabilitat en l'assistència de l'alumnat, que d'altra banda depén del curs a què està assistint. En moltes ocasions hi ha una relació entre el curs que es realitza i l'assistència assídua de l'alumnat. No són les mateixes motivacions les que mouen un alumne que assistix a classes d'espanyol per a immigrants i que necessita de manera peremptòria aprendre l'idioma per a poder subsistir que les que mouen un alumne que assistix a classe per obtenir el títol de Graduat en Secundària, que les que té una alumna que cursa un curs d'idiomes i que ja té una titulació bàsica. Açò s'ha de tindre molt en compte abans de plantejar-nos quin enfocament triem.

Quan
treballem
PEL

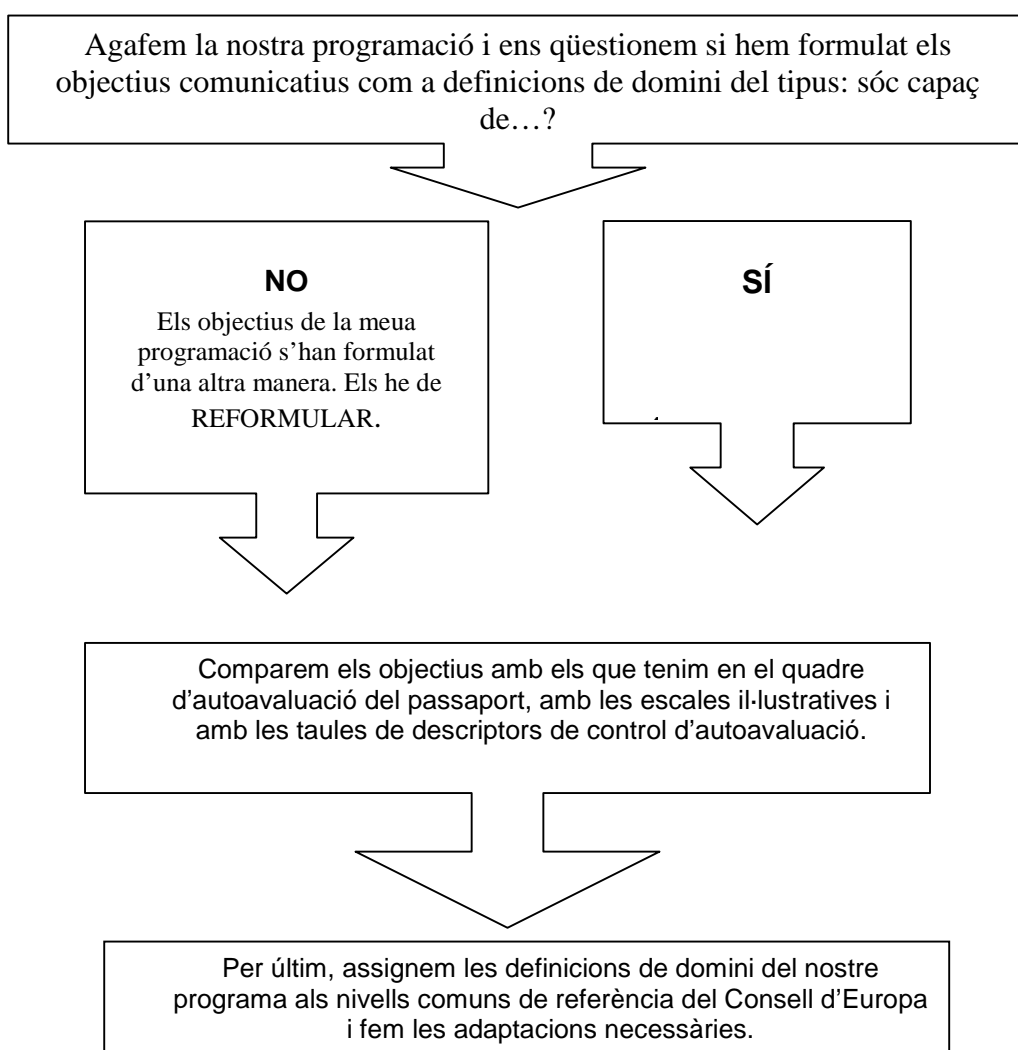
3.7. Amb quina freqüència he de treballar amb el PEL?

Dependrà de les circumstàncies particulars, del tipus d'alumnat, del curs, de les seues motivacions...No omplirà el *Passaport* amb la mateixa freqüència un alumne d'un curs d'espanyol per a immigrants que un que curse el GES I, per exemple.

El temps que se li dedica depén de l'alumnat. El temps apropiat sol ser d'entre 15 i 30 hores. Pareix convenient en Formació de Persones Adultes fer-ho al llarg de l'escolarització si la població és estable (es preveu que romandrà més d'un any en el centre). És el cas del cicle I i del primer nivell del cicle II (GES I). Per a alumnat que no sol romandre més d'un any, només tenim un curs escolar per a realitzar-ho. És el cas de cursos d'idiomes, espanyol per a immigrants, alumnat que es matricula en el centre per a cursar l'últim curs del Cicle II.

El PEL i la
programació
d'aula

3.8. Com encaixar el PEL en la meua programació

Utilització
de les
taules

3.9. Com s'han d'utilitzar les taules de descriptors i s'han de marcar en les caselles

En utilitzar les taules de descriptors (Impresos del 8.1 al 8.6) per a confirmar l'autoavaluació inicial, trobarem que apareixen agrupats per destreses i d'una forma més detallada. Observarem que apareixen dos columnes: "Les meues capacitats" i "Els meus objectius".

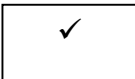

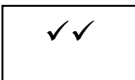

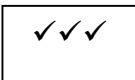
La versió suïssa del Portfoli, també ho fa la catalana en la seua versió per a Educació Secundària, incorpora tres columnes en compte de dos per a realitzar la valoració. Es pot realitzar una adaptació, si es considera necessari, per a obtindre una avaluació externa a l'alumne.

Taula de descriptors per a l'autoavaluació **Nivell A1** **Imprès 8.1**

Idioma: _____

Marque en la primera columna el que vosté creu que és capaç de fer, en la segona columna el que pensa el professor/a que és capaç de fer i en la tercera el que encara no és capaç de fer però que considere necessari. Si aconseguix marcar més del 80% de la columna 1, probablement haja vosté aconseguit el Nivell A1	jo	El professorat/ un altre	Els meus objectius
Escoltar Sempre que em parlen molt lent i clar i puga demanar que em repetisquen el que s'ha dit ...	1	2	3
Sóc capaç d'entendre fórmules de contacte social molt bàsiques com ara "bon dia", "adéu", "gràcies", "perdone"			

Respecte a la forma de marcar en les caselles per a determinar el grau d'assumpció d'un descriptor, amb caràcter general es pot anar ombrejant amb llapis progressivament la cel·la fins a la consecució total de l'objectiu. Però, perquè l'alumnat puga observar un cert progrés, es poden utilitzar unes marques convencionals.

		En algunes ocasions
		Prou vegades
		Sempre

Es pot omplir un full per cada llengua. Encara que les possibilitats són molt variades. Per exemple, la versió catalana del Portfólio ofereix la possibilitat d'usar les caselles de forma diferent perquè es poden subdividir per a poder contemplar la valoració de diverses llengües:

Llegir:

A1	Comprenc noms i paraules corrents i frases molt senzilles que trobe en escrits del meu entorn (per exemple, en rètols i cartells, en horaris i anuncis per paraules	Anglès	Valencià	Castellà

En este exemple les inicials usades indiquen que l'alumne domina, dins del nivell 1, este descriptor en 3 llengües, en concret: anglès, valencià i castellà. D'una banda, pensem que pot resultar enriquidor perquè a l'alumnat li resulta fàcil i senzill comprovar les llengües que usa i el seu grau d'adquisició, però d'altra banda, realitzar la valoració de diverses llengües en el mateix quadre pot resultar un tant complicat i obliga a decidir prèviament en quina llengua vehicular es treballa el PEL.

Dubtes
sobre el
PEL

3.10. Alguns dubtes o problemes més freqüents

- *Em costa identificar els nivells particulars.* Cadascun dels descriptors generals del Passaport ha de ser ampliat d'acord a les necessitats i els interessos de l'alumnat. Les escales il·lustratives i les taules de descriptors per a l'autoavaluació són de gran ajuda, però no oblidem que els alumnes poden contribuir en este procés aportant nous descriptors. L'ampliació ha de generar una llista d'objectius de comunicació precisos que s'utilitzen per a crear tasques d'aprenentatge.

- *Els descriptors no són prou específics per als meus alumnes, que no poden apreciar el progrés que han fet en un període com el curs acadèmic.* Només un xicotet percentatge d'alumnes podrà aconseguir els nivells C1 i C2 i açò només serà possible després de diversos anys d'aprenentatge. Per tant no és sorprenent que romanguen en el mateix nivell durant anys, encara que puga haver-hi moltes proves que progressen. Açò s'observa en la *Biografia* que és la que més es revisa, mentre que el *Passaport* només es revisa de manera ocasional. A més podem recórrer al truc comentat anteriorment de marcar amb signes convencionals, segons es progrésse cap al domini total. Els nivells i escales en què es basa en PEL no són escales de mesurament lineal.

3.11. Bibliografia

- *Guía Didáctica del Portfollio europeo de las lenguas para la Enseñanza Secundaria*. Ministerio de Educación Cultura y Deporte
- REVISTA ESPAIS DIDÀCTICS. “*La transversalitat*”. (monogràfic nº 9) (1994). Inclou articles de Ros i Miragall, Ana y Gavidia V.y Rodes, Ma. José.
- LITTLE D. Y PERCLOVÀ R. (2003). *El Portfollio europeo de las lenguas: guía para profesores y formadores de profesores*. Ministerio de Educación, Cultura y Deporte.
- *Marco Común Europeo de Referencia para las lenguas: aprendizaje, enseñanza, evaluación*. (2002) Ministerio de Educación, Cultura y Deporte y Grupo Anaya.

• Pàgines WEB

http://aplicaciones.mec.es/programas-europeos/jsp/plantilla.jsp?id=pel_docs

Pàgina en què es poden consultar, i descarregar, els portfollios de les distintes etapes educatives: educació infantil, primària, secundària i adults, elaborats per a Espanya. Així mateix en esta pàgina es pot obtenir informació general sobre el Portfollio, els Nivells de Competència Lingüística, diversos recursos per al professorat i informació sobre congressos i seminaris.

[http://www.culture2.coe.int/portfollio/inc.asp?L=E&M=\\$t/208-1-0-1/main_pages/welcome.html](http://www.culture2.coe.int/portfollio/inc.asp?L=E&M=$t/208-1-0-1/main_pages/welcome.html)

Pàgina principal del Consell d'Europa per a l'European Language Portfollio. Ací es poden trobar materials molt útils, com a documents i articles sobre el perquè i el per a què del portfollio, guies per al seu desenrotllament, bibliografia, trobades internacionals, els Nivells comuns de referència, etc. Així mateix cal destacar en esta pàgina els enllaços a portfollios de molts països d'Europa.

• Altres referències

- COUNCIL OF EUROPE (2001) *Common European Framework of Reference for Languages: Learning, teaching, assessment*. Cambridge: Cambridge University Press.
- CASSANY, D.; ESTEVE, O.; MARTÍN, E. Y PÉREZ-VIDAL, C. (2003) *Portfollio de lenguas para secundaria y Guía-portfollio para docentes*. MECD.

Es pot consultar a la Web:

http://aplicaciones.mec.es/programas-europeos/jsp/plantilla.jsp?id=pel_docs

- CASSANY, D. *Usando el Portfollio Europeo de las Lenguas (PEL) en el aula* (2002) Mosaico. Revista para la Promoción y Apoyo a la Enseñanza del Español. Nº 9. Dic. pp17-24.

Es pot consultar en la web:

http://www.sgci.mec.es/be/media/pdfs/articulos/Mosaico09_2.pdf

Legislació a la Comunitat Valenciana

- Llei 1/95, de la Generalitat Valenciana, de Formació de les Persones Adultes (FPA). DOGV nº 2439 de 31.01.1995
- Decret 220/1999, de 23 de novembre, del Govern Valencià, pel qual es regulen els programes formatius que figuren en la Llei 1/95, de 20 de gener, de la Generalitat Valenciana, de formació de les persones adultes, i s'establix el currículum dels programes d'alfabetització i programes per a adquirir i actualitzar la formació bàsica de les persones adultes fins a l'obtenció del títol de Graduat en Educació Secundària, a la Comunitat Valenciana. [2000/969]DOGV nº 3691 de 18.02.2000
- ORDRE de 14 de juny de 2000, de la Conselleria de Cultura i Educació, per la qual es regula la implantació dels programes formatius dirigits a la formació de persones adultes establits en els annexos I i III del Decret 220/1999, de 23 de novembre, del Govern Valencià, i per la qual es dicten instruccions per a l'organització i el funcionament dels centres públics de formació de persones adultes de la Comunitat Valenciana. DOGV nº 3781 de 28.06.2000